

column

Hoort hoogleraren vreselijk klagen

Door Louise Vet

© *bionieuws*

Rare jongens die hoogleraren. Vrij Nederland heeft ze eens flink in kaart gebracht. Een enquête ingevuld door een representatieve steekproef. Als lid van de begeleidingscommissie kon ik genieten van de ruwe data en suggesties doen voor de uitwerking en nu ligt VN in de brievenbus of kiosk. Een diversiteit aan gegevens waar u beslist plezier aan zult beleven. Zelf behoorde ik niet tot de ondervraagden dus permitteer ik me hier de doelgroep eens kritisch te bekijken.

Een eye-opener voor mij was de verdeling over wetenschapsgebieden. Nooit geweten dat we zoveel medische profs hebben: 27 procent! Vrijwel evenveel als alle bètawetenschappen: aard- en levenswetenschappen (9%), natuurkunde, chemische, exacte wetenschappen (15%) en technische wetenschappen (7%) samen.

Nu begrijp ik ineens veel meer van de krachtenvelden in ons land (de sterke medische lobby) en ook van de uiteenlopende antwoorden. Zoals de onvrede over de salarissen die vooral bij de medische profs blijkt te leven. Tja, als we ons salaris vergelijken met dat van een klinisch specialist komen we er al gauw bekaaid af. Kun je nog beter directeur van de Hartstichting worden.

Het grote aantal medici en alfaprofs bepaalt uiteraard ook sterk het kwaliteitsoordeel over de universiteiten. De grootste brede universiteiten worden het vaakst als beste genoemd. Verwacht u van een medisch of alfaprof, die bovendien vrijwel allemaal aan deze grote universiteiten gepromoveerd zijn, ooit een voorkeur voor een gespecialiseerde kleine universiteit waar hun vakgebied niet eens voorkomt? Neen dus. Een kwart van de ondervraagden vond dit dan ook een onzinnige vraag.

Maar laat ik tot de kern komen: hoogleraren blijken vreselijke klagers! Niks is goed. De kwaliteit van het onderwijs is veel minder geworden, de studenten zijn slecht en lui, er is teveel bureaucratie, te weinig ondersteuning, een te hoge werkdruk en ga zo maar door. De verwachtingen voor de komende tien jaar zijn ook allemaal negatief.

Maar houdt u vast: de hoogleraren vinden dat ze het zelf wel geweldig doen. De grote meerderheid is van mening dat het onderzoek en onderwijs in de eigen discipline de afgelopen tien jaar beter is geworden. En toch over de hele linie achteruit gegaan? Volgens mij klopt hier iets niet, profs!

Ik constateer een benauwend gebrek aan zelfkritiek. Als dan alles aan het systeem fout is en de schuld bij een ander ligt, verwacht ik actie, de barricades op, discussie, revolutie. Maar neen, de zieligste klacht is dat wetenschappers niet meer worden gerespecteerd en er niemand naar ze luistert. Welke moeite getroost u zich dan om gehoord te worden? De enquête wijst uit dat het publieke debat wordt geschuwd, optreden in de media niet chic wordt gevonden en er met *dédain* (of jaloezie?) gekeken wordt naar televisieprofs. Liever mokkend de veilige ivoren toren in.

Misschien is het de leeftijd. Het klagen is al iets minder bij de wat jongere generatie (<50 jaar). Die blijkt ondernemender, en ervaart bijvoorbeeld publicatiedruk en het moeten verwerven van onderzoeksgelden als normaler. Over tien jaar gaat veertig procent van de hoogleraren met pensioen. Misschien voor klager en omgeving een golf van verlichting? ●